

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07
RegDOSid
2002549

ÄNDRING AV BESLUTET FÖR NATURRESERVATET VÅRASKRUV I UPPVIDINGE KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen ändrar med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken (1998:808) syftet med reservatet och beslutar att angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Skogsstyrelsen distrikt Kronoberg till förvaltare av reservatet.

Syftet med reservatet är att bevara en mindre gård med strukturer av ett äldre odlingslandskap och dess byggnader, samt att bevara och utveckla naturskogar, våtmarker och vattenmiljöer så att arter som har sin livsmiljö i dessa naturtyper kan överleva och öka i mängd. Syftet är också att ge allmänheten möjlighet att uppleva vackra naturmiljöer, intressanta terrängformer och kulturhistoriska miljöer.

Länsstyrelsen upphäver beslutet den 21 oktober 1974 med dnr 11.131-20-71 såvitt avser syftet med reservatet, reservatsföreskrifterna, skötselplan och förvaltare. Det innebär att beslutet den 21 oktober 1974 fortfarande gäller såvitt avser förklaringen av VåraskrUV som naturreservat.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar

Anmärkning:

I.Träd med döda grenar eller kronor som utgör uppenbar fara för liv eller egendom får tas ner och flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.

II.Förvaltaren kan ge tillstånd till att ta upp och underhålla siktgata för jaktens behov på lämplig plats om behov finns.

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

2. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar

Anmärkning:

Vindfälle eller döda grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar bete eller framkomlighet på stigar, vägar eller i vatten får flyttas till en annan lämplig plats inom reservatet. Med grövre grenar avses grenar där den grövsta änden är större än 10 cm.

3. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan åtgärd som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden

Anmärkning:

I. Tillfälligt upplag för jord- och skogsbruk får ske på plats som i förväg godkänts av förvaltaren.

II. Ett permanent upplag eller grop för löv, ris m.m. för att kunna hantera material efter vårräfsning m.m. får anordnas på plats som i förväg godkänts av förvaltaren.

III Förvaltaren kan ge tillstånd till dikesrensning i betesmark om behov finns.

4. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, torv eller annan jordart

5. uppföra byggnad eller annan anläggning samt ändra befintlig byggnad

Anmärkning:

Förvaltaren kan ge tillstånd till jaktorn på lämplig plats och om behov finns.

6. anlägga mast, vindkraftverk, luft- eller markledning

Anmärkning:

Underhåller eller ersättning av befintlig anläggning på samma plats och av motsvarande kapacitet får ske.

7. använda bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller kemiska preparat

8. använda betesdjur som skadar träd- eller buskar genom barkgnag

9. tillskottsutfodra betesdjur

10. utfodra vilt eller anlägga åtel

11. framföra eller parkera motordrivet fordon annat än för naturreservatets skötsel.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att följande skötselåtgärder utförs inom reservatet, som erfordras för reservatets vård och skötsel:
  - ängsskötsel
  - bete
  - avverkning, gallring, röjning
  - ekplantering
  - skapande av ytor med blottad mark
  - underhåll av byggnader
3. anläggning och underhåll av anordningar för allmänheten såsom rastplatser, strövstigar och parkeringsplats för friluftslivets behov
4. åtgärder för tillsyn och uppföljning av syfte och mål
5. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen
6. tillfälliga virkesupplag i samband med skötselåtgärder efter samråd med fastighetsägaren
7. användning av vägar i den utsträckning som behövs för reservatets vård och förvaltning.

Utfallande virke i samband med åtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren, om inget annat avtalats.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området (gäller för allmänheten)

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada fast naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla på berghällar och block
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp ris, örter, svampar, mossor och lavar annat än plockning av enstaka exemplar. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och iordningställd parkeringsplats
5. tälta eller övernatta i husbil eller husvagn
6. fånga eller samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur
7. störa eller skada djurlivet, exempelvis genom närgånget uppträdande vid boplats eller motsvarande
8. elda
9. sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande
Anmärkning: Tillfällig skyltning under några dagar för tipspromenad eller liknande, är tillåten efter samråd med förvaltaren.
10. bedriva tävlings-, övnings- lägerverksamhet eller liknande i reservatet utan förvaltarens tillstånd.

Från föreskrifterna under C undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungö-
randet i länets författningssamling och i ortstidning. Föreskrifterna
gäller även om de överklagas.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljö-
balken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

Enligt 7 kap 28a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksam-
heter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön
i ett Natura 2000-område.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Naturreservatet Våraskröv	
RegDOS-Id:	2002549	
Län:	Kronoberg	
Kommun:	Uppvidinge	
Församling:	Lenhovda	
Läge:	4 kilometer nordost om Sävsjöström samhälle	
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 i beslutet	
Areal:	Totalt: 75,4 ha	Land: 68,1 ha Vatten: 7,3 ha
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i>	<i>Markägarkategori</i>
	Del av Sävsjö 1:12>1	Naturvårdsverket
Servitut/rättigheter:	Enligt bilaga 3	
Fastighetsägare:	Enligt bilaga 3	
Förvaltare:	Skogsstyrelsen distrikt Kronoberg	
Fastighetskarta:	5F 4f-055 45	
Terrängkarta:	05FSO	
Naturgeografisk region:	Sydöstra Smålands skogs- och sjörika slättområ- den	
Riksintressenummer:	NRO07044 Våraskröv	
Natura 2000, områdeskod:	SE0320055 Våraskröv	
areal:	76,6 ha	
Områdestyp*:	SCI	
	*SCI= Sites of Community Importance, dvs bevarande av livsmiljöer för växter och djur)	
naturtypskod:	3130, 6270*, 6510, 9010, 91D0	
	*Prioriterad naturtyp (se skötselplan för förklaring av ko- den)	

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreseptatet Våraskruvs högsta biologiska värden är starkt knutna till en långvarig hävd. Reservatets kärnområde utgörs av en mosaik av slänter och före detta åkrar, slåtterängar samt en fuktäng. På slåtterängarnas torrare partier finns den mest värdefulla floran. Ett flertal hotade eller skyddsvärda insektsarter är knutna till slåtterängarnas vegetation. Där finns också ett glest mycket gammalt ekbestånd varav flertalet av ekarna är hålträd. En rad sällsynta och hotade arter av lavar och insekter trivs på eller i dessa träd. I området finns även naturbetesmarker, vattenområden och äldre barrskog med lövinslag.

En stor andel av skogen i Våraskröv har förhållandevis höga naturvärden och utgörs av en äldre barrblandskog och med inslag av lövträd. Delar av granskogen blåste omkull under stormen 2005. Den stormfällda skogen har till stor del lämnats kvar som död ved i skogsmark men har arbetats upp där marken skall överföras till betesmark. Insprängd i fastmarksskogen finns flera små våtmarker och sumpskogar. Genom skogsområdet rinner Forsaån och översilar låglänta områden årligen. Åker- och ängsgärdets omfattning speglar den areal som krävdes för att upprätthålla ett hushåll i 1800-talets Småland. Åkerbruket är nedlagt men åkrarnas tidigare avgränsning är väl synliga och åkerformerna präglas av oregelbundenhet. Bebyggelsen är centralt placerad i åker- och ängsgärdet. (Se skötselplanen för ytterligare beskrivning av området)

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Länsstyrelsen fridlyste som naturminne ca 5 ha löväng vid Våraskröv. 1974 tog Länsstyrelsen beslut om bildande av det 78 ha stora naturreseptatet Våraskröv. Från 1978 ägdes området av Domänverket, nuvarande Sveaskog. Naturvårdsverket köpte hela reservatet 2009.

Ett förslag till reviderat beslut och skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen. Sakägare har förelagts att inkomma med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m fl har lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Skiftliga yttranden har inkommit från Fiskeriverket, Smålands museum, Sveaskogs förvaltnings AB, Skogsstyrelsen och jordbruksarrendatorn Sven-Olof Gillsjö.

Fiskeriverket har ingen erinran mot förslaget.

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

Smålands museum har inga invändningar mot förslaget.

Sveaskogs Förvaltnings AB har ingen erinran mot de skötsel­förslag och andra frågor med biologisk bäring. En fråga ställs dock om vilket djur­slag som ska användas i betesdriften med påpekande om att lätta nötkreatur helst av svenska lantraser vore att föredra eftersom de floristiska värdena då gynnas samt att det är kulturhistoriskt passande. Vidare hänvisas till en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket som säger att inga reservatsbeslut som berör Sveaskogs marker ska fattas innan frågan om intrång eller förvärv är avgjord.

Skogsstyrelsen anser att förslaget har höga ambitioner och lämnar följande synpunkter:

Föreskrift A3 som förbjuder bl.a. dikesrensning bör kompletteras med en anmärkning som gör det möjligt att vid behov rensa diken i betesmarker.

Generellt sett är åtgärderna i skötselplanen för detaljerade. Som förvaltare önskas en mer allmänt hållen skötselplan dels för att kunna anpassa åtgärderna efter den ständigt föränderliga verkligheten och dels för att planen ska få en längre livslängd. En större tyngd bör läggas på skrivningen av bevarandemålen och mindre detaljrikedom på skötselåtgärderna. I prioriteringslistan bör inte heller speciella årtal slås fast.

Planen bör uppdateras utefter rådande förhållanden när det gäller åtgärder som genomförts efter stormen Gudrun och Per m.a.a. insektsangrepp. Slätterängsarealen bör anpassas till nuvarande förhållande. Vidare framförs en del mindre detaljsynpunkter på skötselplanen gällande antalet mulmträd, tidsperiod för efterbete, behovet av sent betespåsläpp, ringbarkning av träd samt mängd och placering av död ved.

Jordbruksarrendator Sven-Olof Gillsjö, ifrågasätter utökningen av slätterängen eftersom marken är olämplig att slå, kräver mycket arbete och skär av betesmarken så att djuren inte kan komma ned till sjön. Till betesområdet 2 e är det svårt att flytta djur, det är dessutom olämpligt för betesdjuren. Diken i betesområde 2 a och 2c bör grundas upp så de endast blir 50 cm djupa eftersom de inte passar in i landskapet. Barrskogen i betesfålla 2 b mellan Lieeken och sjön bör få stå kvar. Vidare framför S-O Gillsjö att röjningen är eftersatt i stora delar av betesmarken och måste göras innan EU-ansökan nästa gång. Kvarlämnat ris och

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

virke gör att önskad vegetation som t.ex. hallonris trivs och ifrågasätter behovet av ytterligare död ved.

S-O Gillsjö har vidare muntligen den 8 oktober 2008 framfört att en passage mellan betesfällorna 2 a och 2 b behövs så att djuren kan röra sig mellan områdena samt mellan de två olika betesfällorna benämnd 2 e. I nordöstligaste delen av betesområde 2 a ligger stockar som kan skada betesdjuren. De kan antingen tas bort eller kan området stängas ifrån.

MOTIVERING

Skötselplanen är över 30 år gammal och behöver revideras både p.g.a. ny kunskap och att de naturliga förutsättningarna i området med tiden ändrats.

Våraskröv har stora naturvärden kopplade till ett sedan länge, av slätter och bete, hävdad landskap. Dessa värden kan bevaras och utvecklas genom att bevara denna mindre gård med strukturer av ett äldre odlingslandskap och dess byggnader. För att skydda arter knutna till det hävdade landskapet behöver betes- och slättermarkerna utökas. Även de grova äldre lövträd som växer i området hyser ett antal skyddsvärda arter. Skogen har hitintills inte varit skyddad men har nu i stora delar potential att på ganska kort sikt utveckla naturskogs kvaliteter såsom, stor andel död ved av olika slag, luckighet, höga beståndsåldrar och på något längre sikt även ökad olikåldrighet och större artrikedom.

Vattenområdet med Våraskrövssjön och Forsaån är delvis relativt orörda vattenmiljöer som växlar mellan forsande och mer lugna åsträckor och där mer påverkade partier av ån nyligen har restaurerats för att gynna öringstammen.

Två arter som ingår i fastlagda åtgärdsprogram är funna i området nämligen fältgentiana (*Gentianella campestris*) och väddsandbi (*Andrena hattorfiana*). Dessutom finns ytterligare fyra arter som även de inom kort kommer att omfattas av åtgärdsprogram nämligen blårödling (*Entoloma madidum*), praktvaxskivling (*Hygrocybe splendidissima*), scharlakansvaxskivling (*Hygrocybe punicea*) och spindelörtskinnbaggen (*Canthophorus impressus*).

Våraskröv är av riksintresse för naturvärden (Våraskröv NRO07044), enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07). Områden av riksintresse

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

för naturvård skall enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 6 § MB skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön.

Våraskröv har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 1 i en tregradig skala, där klass 1 är det högsta värdet. Våraskröv ingår i det europeiska nätverket Natura 2000.

Forsaån söder om Våraskrövssjön är i länets miljömålsarbete utpekad som ett värdefullt vattendrag.

I översiktsplanen för Uppvidinge kommun (antagen 1991-06-25) är området beskrivet som naturreservat.

Sammantaget har Våraskrövs naturreservat stora naturvärden som är beroende av ett utökat skydd och av att lämplig skötsel utförs.

Utifrån de synpunkter som framförts på skötselplanen har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte. Möjlighet till passager mellan olika betesområden och dikesrensning i betesmarkerna har tillskapats. Alternativ till betesdrift i svårtillgängliga områden har införts. Utökningen av slåtterängsarealen samt de högt ställda målen avseende död ved och mulmträd är mycket viktig för att gynna de arter som är knutna dessa miljöer. I det omgivande landskapet är dessa arter hårt trängda.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att revideringen av reservatsföreskrifterna innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Revideringen av beslut och skötselplan är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Uppvidinge kommun.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken mm, att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen skall inom 10 dagar införas i tidningarna Smålandsposten, Vetlandaposten och Växjöbladet/Kronobergaren.

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

Delgivningen skall anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom den tiden införts i ovan nämnda tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/kronoberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet skall dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 22 april 2010, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- Hänvisning till detta beslut, dnr 511-2663-07
- Vad som skall ändras
- Namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- Eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Kristina Alsér.

I handläggningen av ärendet, i vilket funktionsledaren för naturvård Elisabet Ardö varit föredragande har också länsrådet Lennart Johansson, miljövårdsdirektören Carl-Philip Jönsson, chefsjuristen Lena Stjernqvist, länsantikvarien Heidi Vassi, lantbrukskonsulenten Robert Simonsson samt biträdande länsarkitekten Gunnel Henriksson deltagit.

Kristina Alsér

Elisabet Ardö

BESLUT

Datum
2010-03-22

Ärendenummer
511-2663-07

Delgivningssätt

Beslutet skall kungöras i länets författningssamlingar samt i ortstidning.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive karta
3. Fastighetsförteckning
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

